

Organizacije širom Evrope okupile se da razbiju stigmatu obraćajući se "slonu u spavaćoj sobi": Seksualno nasilje u vezama

25. novembar 2019, Berlin/Modriča

"Seksualno nasilje muškaraca nad njihovim partnerkama predstavlja najviše seksualnog zlostavljanja u Evropi i ženama nanosi teška fizička i psihička oštećenja. Moramo početi da delujemo na osnovu ovog dokaza!"

– Alessandra Pauncz, WWP EN izvršna direktorica

Danas Evropska mreža za rad sa učiniocima nasilja u porodici (WWP EN) pokreće kampanju počinitelja za 2019. godinu „Odgovorni zajedno“ u radu sa učiniocima nasilja 2019.

Kroz [16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja](#), [12 organizacija iz Albanije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Kipra, Češke, Italije i Španije](#) organizuju aktivnosti da bi:

- edukovali javnost o zabudama o seksualnom nasilju u vezama
- borili se protiv predrasuda prema žrtvama seksualnog nasilja u vezama
- fokus prebacili sa žena koje su odgovorne za svoju sigurnost na ono šta muškarci mogu da urade da bi osigurali bezbjedan i sporazuman seksualni odnos

Zašto bismo brinuli?

Seksualno nasilje u odnosima je ključna briga, za čitavu Evropu, koju većina medija, pravosudni sistem ili kreatori politika ne shvataju dovoljno ozbiljno.

Jedna od pet žena širom sveta biće žrtva silovanja ili pokušaja silovanja tokom svog života, dok su decenijama istraživanja pokazala da je njihov muški partner najverovatnije ženski silovatelj. Nedavna studija otkrila je da je to slučaj za 64% evropskih žena koje su doživele seksualno nasilje od svoje 15. godine.¹ Dodajući zakonsku nekažnjivost, bračno silovanje je bilo legalno u mnogim evropskim zemljama, do nedavno.

Mitovi o silovanju u mračnim ulicama, nepoznatim napadačima i okrivljavanju žrtava utiču na vjerovanje onima koje su preživele seksualno nasilje u vezama. Oni sprječavaju žene da priznaju da su doživele seksualno nasilje, opravdavaju muškarce i sprječavaju ih da budu odgovorni. Uticaj predrasuda čak odvraća žrtve da prijavi zločin sa potencijalno smrtonosnim posljedicama. Ne samo da su žene žrtve seksualnog napada intimnog partnera pretrpjele teže povrede genitalija, već će i učinioci vjerovatno koristiti više vrsta nasilja, npr. davljenje, kako bi ih pokorili partnerima - što dovodi do ozbiljne i potencijalno štete opasne po život. U šokantnom zamahu, ovaj dokaz o dodatnim povredama nakon smrti partnera koristi se kao krivična odbrana širom Evrope.

Stope optužbi za silovanje i dalje su izrazito niske u skoro svim evropskim zemljama (npr. [samo 1,5% svih slučajeva silovanja vode do optužbi ili opomene u Engleskoj i Velsu](#), [samo 8,4% prijavljenih slučajeva silovanja dovodi do osuđujuće presude u Nemačkoj](#)). Ostale suptilnije vrste seksualnog nasilja, poput seksualne prisile i iskorištavanja, reproduktivnog nasilja ili neželjenog izlaganja pornografiji, još uvijek često ostaju nezapažene - posebno ako su počinjeni u vezama.

¹ e.g.: [ALB: 2012/13](#), [BiH: 2003](#), [GER: 1997](#), [UK: 1991](#), [AT: 1989/2004](#), [CY: 1994](#), [GR: 2006](#)

Šta je potrebno promijeniti i šta ti možeš učiniti?

Društvo mora početi zahtjevati **da muškarci drže odgovornima** jedni za druge zbog svog nasilja. Iako nisu svi muškarci nasilni, oni čine većinu učinitelja seksualnog nasilja i nad muškarcima i nad ženama. Dobra vijest je: muževnost je socijalni konstrukt. Prema tome, može se promijeniti društvenim djelovanjem.

Jednostavan korak je da se žene *i muškarci* izjasne **protiv seksističkih komentara, pogleda i ponašanja**. To može biti u grupi prijatelja ili na Twitteru, ali mora postati jasno da nepoštivanje žena i njihovih prava ima stvarne i konkretne društvene posljedice.

Drugo, muškarci **moraju početi da shvataju i bave se štetom koju pornografija stvara**, nasilnim produkcijskim okolnostima i načinom na koji su popularizovani nasilni seksualni susreti. Čitava generacija trenutno prima **seksualno obrazovanje** iz izvora koji pokazuju da se ženska saglasnost ignoriše ili namjerno krši, prikazujući seks kao akt nasilja i nastavljajući snažno **seksističke i rasističke stereotipe**.

I na kraju, **učinioci moraju biti vidljivi**. Trenutni diskurs o seksualnom nasilju uključuje mnoga pitanja o ponašanju preživjelih. Umjesto toga, pitanja se moraju usredsrediti na ponašanje muškaraca koji odluču da vrše nasilje nad ženama i koji vjeruju da imaju pravo da na njih nameću svoje potrebe.

Da bi se osiguralo da žrtve seksualnog nasilja dobiju zaštitu i podršku koja im je potrebna i zaslužuju, sve evropske vlade trebaju **potpisati, ratifikovati i efikasno provoditi Istanbulsku konvenciju**. Konvencija sadrži listu preporuka za zaštitu preživjelih od seksualnog nasilja, kao i za sprečavanje nasilja nad ženama. Spisak zemalja koje su konvenciju već potpisale ili ratifikovale možete pronaći [ovdje](#).

Za jasnu sliku razmjera problema, **svi propisi o intervencijama protiv nasilja u porodici trebaju izričito i dosljedno uključivati rješavanje i prikupljanje podataka o seksualnom nasilju**. Iako su specijalizovane službe, poput kriznih centara za silovanje, krucijalni dio sistema podrške, moramo da prestanemo da razmišljamo o zlostavljanju u porodici i o seksualnosti kao o razvojenim stvarima. Ovo će poboljšati usluge koje se nude preživjelima, kao i učiniocima.

I na kraju, moramo zajedno raditi na **uklanjanju štetnih rodnih stereotipa i zabluda oko seksualnog nasilja** koje žene sprječavaju da traže pomoć i dobiju kvalitativnu podršku.

To se može učiniti na bezbroj načina, npr.

- edukovanjem o mitovima o silovanju
- pozivanjem na seksizam u razgovorima, oglasima,...
- upotrebom jasnog jezika (*ne prisilnim seksom, umjesto silovanja*) kada se govori o seksualnom nasilju

Za više informacija o ovogodišnjoj kampanji provjerite informacije na sajtu [WWP EN](#)

WWP EN je **evropska mreža sa 58 članova iz 31 zemlje**, koja promoviše izgradnju kapaciteta, kao i razmjenu informacija i razmjenu dobrih praksi između organizacija koje rade sa učiniocima i preživjelima porodičnog nasilja. Fokus WWP EN je nasilje koje počinu muškarci nad ženama i djecom.